

Vec C-308/09

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

15. apríl 2019

Vnútroštátny súd:

Înalta Curte de Casație și Justiție

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. február 2019

Odvolateľ:

Consiliul Concurenței

Odporkyňa:

Whiteland Import Export SRL

Predmet konania vo veci samej

Odvolanie, ktoré na Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal (Najvyšší kasačný súd – sekcia správnych a daňových sporov, Rumunsko, ďalej len „Najvyšší súd“) podal Consiliul Concurenței (Protimonopolný úrad, Rumunsko) proti občianskoprávnemu rozsudku Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti, Rumunsko), ktorým uvedený súd vyhovel správnej žalobe spoločnosti Whiteland Import Export SRL a zrušil rozhodnutie Protimonopolného úradu č. 13 zo 14. apríla 2014 v časti, v ktorej sa týka spoločnosti, ktorá bola žalobkyňou v prvom stupni konania.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vnútroštátny súd žiada na základe článku 267 ZFEÚ Súdny dvor o výklad článku 4 ods. 3 ZEÚ a článku 101 ZFEÚ, a to s cieľom posúdiť zlučiteľnosť týchto ustanovení a vnútroštátnej právnej úpravy, podľa ktorej je aktom prerušujúcim premlčaciu lehotu výlučne formálny úkon, ktorým sa začína vyšetrovanie protisúťažného postupu, a nie aj ďalšie akty prijímané v priebehu daného konania.

Prejudiciálna otázka

Majú sa článok 4 ods. 3 ZEÚ a článok 101 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že súdom členských štátov ukladajú povinnosť vykladať vnútroštátne predpisy upravujúce premlčanie práva Protimonopolného úradu ukladať správne sankcie v súlade s ustanoveniami článku 25 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1/2003 a bránia výkladu ustanovení vnútroštátneho práva, podľa ktorého je aktom, na základe ktorého sa preruší plynutie premlčacej lehoty, iba formálny úkon, ktorým sa začína vyšetrovanie protisúťažného konania, s tým, že ďalšie kroky realizované na účely daného vyšetrovania nepatria medzi akty prerušujúce premlčanie?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Článok 4 ods. 3 ZEÚ a článok 101 ods. 1 ZFEÚ

Článok 25 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy

Uvedené vnútroštátne predpisy

Legea concurenței nr. 21/1996 (zákon č. 21/1996 o hospodárskej súťaži) opätovne uverejnený v Monitorul Oficial (Zbierka zákonov Rumunska), Časť I, č. 742 zo 16. augusta 2005, článok 5 ods. 1 a články 58 a 59 v znení platnom v čase

relevantnom z hľadiska skutkového stavu. Okrem toho sa na rovnaké ustanovenia odkazuje v znení platnom v čase vydania napadnutého rozhodnutia, ktoré zohľadnil súd prvej inštancie, t. j. ide o ustanovenia, ktoré sú po zmene a doplnení uvedeného zákona a po jeho opätovnom uverejnení v Zbierke zákonov Rumunska, Časť I, č. 240 z 3. apríla 2014 uvedené v článku 5 ods. 1 a článkoch 61 a 62, pričom v aktuálne platnom znení, čiže v znení, ktoré nadobudlo účinnosť po vyhlásení rozsudku súdu prvej inštancie v dôsledku ďalšej zmeny a doplnenia zákona a jeho opätovného uverejnenia v Zbierke zákonov Rumunska, Časť I, č. 153 z 29. februára 2016, ide o článok 5 ods. 1 a články 63 a 64. V uvedenom článku 5 sa okrem iného stanovuje zákaz dohôd medzi podnikateľmi, ktorými by sa obmedzovala, marila alebo narušovala hospodárska súťaž na rumunskom trhu, najmä dohody, ktorými sa priamo alebo nepriamo určuje predajná alebo kúpna cena. Právo protimonopolného úradu ukladať sankcie za konanie, za ktoré sa vyvodzuje zodpovednosť žalovanej, podlieha podľa článku 58 (neskôr článku 61 a súčasného článku 63) ods. 1 písm. b) premlčacej lehote 5 rokov, ktorá podľa odseku 2 rovnakého článku plynie odo dňa posledného úkonu alebo skutku v rámci dotknutého protisúťažného konania. V článku 59 (neskôr článku 62) sa v podstate stanovilo, že každý úkon Protimonopolného úradu realizovaný na účely predbežného preskúmania alebo začatia vyšetrovania vo veci konkrétneho porušenia zákona vedie k prerušeniu plynutia premlčacích lehôt; medzi takéto úkony patria najmä žiadosti o informácie, príkaz na začatie vyšetrovania a začatie súdneho konania. V rovnakom článku, ktorý je v aktuálnom znení zákona článkom 64, sa v súčasnosti stanovuje, že „každý úkon Protimonopolného úradu realizovaný na účely predbežného preskúmania alebo vyšetrenia konkrétneho porušenia zákona vedie k prerušeniu plynutia premlčacích lehôt“; medzi takéto úkony patria predovšetkým žiadosti o informácie, príkaz na začatie vyšetrovania, vykonávanie inšpekcií a doručenie vyšetrovacej správy.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Dňa 7. septembra 2009 začal Protimonopolný úrad z úradnej povinnosti štyri vyšetrovania na trhu maloobchodného predaja potravín zamerané voči viacerým podnikom, vrátane odporkyne, ktorou je spoločnosť Whiteland Import Export SRL.
- 2 Dňa 12. augusta 2014 doručil Protimonopolný úrad odporkyňi správu o vyšetrení a 23. októbra 2014 sa uskutočnilo vypočutie na plenárnom zasadnutí úradu. Dňa 9. decembra 2014 prijal Protimonopolný úrad na svojom rokovaní návrh výroku, pričom rozhodnutím č. 13 zo 14. apríla 2015 konštatoval, že odporkyňa uzatvorila spolu s inými podnikmi dohody obmedzujúce súťaž s cieľom narušiť hospodársku súťaž alebo mariť súťaž na dotknutom trhu, s tým, že v rozpore s článkom 5 ods. 1 zákona č. 21/1996 o hospodárskej súťaži a článku 101 ods. 1 ZFEÚ stanovili predajnú/maloobchodnú cenu výrobkov dodávateľov, za čo jej uložil pokutu vo výške 2 324 484 rumunských lei (RON), zodpovedajúcej 0,55 % z obratu za rok 2013.

- 3 Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolateľka správnu žalobu na Curtea de Apel București – Secția a VIII – a de contencios administrativ și fiscal (Odvolací súd v Bukurešti – 8. sekcia správnych a daňových sporov), v ktorom navrhla uvedené rozhodnutie zrušiť v časti, ktorá sa jej týka. Spolu s inými žalobnými dôvodmi spochybňujúcimi zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ktoré súd prvej inštancie nepreskúmal, vznesla žalobkyňa v prvom stupni námietku týkajúcu sa premlčania právomoci uložiť sankciu.
- 4 Rozsudkom z 19. januára 2016 Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti) konštatoval premlčanie práva Protimonopolného úradu uložiť správnu sankciu a rozhodol o zrušení rozhodnutia Protimonopolného úradu č. 13 zo 14. apríla 2015 v časti týkajúcej sa žalobkyne v prvom stupni, čím žalobkyňu v prvom stupni zbavil povinnosti zaplatiť pokutu.
- 5 Súd prvej inštancie dospel k záveru, že premlčacia lehota 5 rokov uvedená v článku 61 ods. 1 písm. b) zákona č. 21/1996 o hospodárskej súťaži začala plynúť 15. júla 2009, t. j. dňa, kedy sa žalobkyňa v prvom stupni podľa zistení Protimonopolného úradu dopustila posledného protisúťažného úkonu, pričom plynutie tejto lehoty sa prerušilo 7. septembra 2009 v dôsledku príkazu na začatie vyšetrovania, čím začala plynúť nová päťročná premlčacia lehota.
- 6 Článok 62 ods. 1 zákona č. 21/1996 o hospodárskej súťaži, podľa ktorého „každý úkon Protimonopolného úradu realizovaný na účely predbežného preskúmania alebo začatia vyšetrovania vo veci konkrétneho porušenia zákona“ by mal mať za následok prerušenie premlčacej lehoty sa má podľa názoru súdu prvej inštancie vykladať reštriktívne, pričom úkony uvedené v rámci exemplifikatívneho výpočtu v odseku 2 rovnakého zákonného ustanovenia možno vykladať iba ako doplnenie a podporu odseku 1, s tým, že neumožňujú odchýlenie sa od právneho vymedzenia prípadov prerušenia premlčacej lehoty stanoveného zákonodarcom. Prerušujúci účinok premlčacej lehoty sa preto nepriznal aktom Protimonopolného úradu prijatým po začatí vyšetrovania.
- 7 Súd prvej inštancie dospel k záveru, že článok 25 nariadenia (ES) č. 1/2003 sa na prejednávajúcu vec nevzťahuje, pretože sa týka iba prípadov, v ktorých začne vyšetrovanie Komisia.
- 8 Odvolací súd ako súd prvej inštancie konštatoval, že premlčacia lehota uplynula 7. septembra 2014, s tým dôsledkom, že právo odporcu uložiť sankciu bola v čase rokovania 9. decembra 2014 a tiež v čase prijatia rozhodnutia 14. apríla 2015 premlčaná.
- 9 Vzhľadom na skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne usúdil, že spoločnosť Whiteland Import Export SRL sa dopustila posledného úkonu obmedzujúceho súťaž 15. júla 2009, a to namiesto 31. decembra 2009, a tiež s ohľadom na nesprávne právne posúdenie uvedeného súdu pri výklade ustanovení o prerušení premlčacej lehoty podľa zákona č. 21/1996 podal Protimonopolný úrad proti

rozsudku Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti) odvolanie na vnútroštátny súd.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 10 Protimonopolný úrad zastáva názor, že úkonom prerušujúcim plynutie premlčacej lehoty je akékoľvek procesné opatrenie prijaté na účely preskúmania nezákonného konania, príkaz na začatie vyšetrovania preto nepredstavuje jediný akt, ktorým sa prerušuje plynutie premlčacej lehoty. Slovné spojenie „na účely začatia vyšetrovania“ uvedené v článku 62 ods. 1 zákona nemožno vykladať tak, že sa vzťahuje iba na vydanie príkazu na začatie vyšetrovania, keďže zmyslom dotknutého ustanovenia je odkázať na skutočné vyšetrovanie prípadov porušenia zákona, pričom výpočet aktov, ktorými sa prerušuje plynutie premlčacej lehoty, v článku 62 ods. 2 je iba exemplifikatívny a nie taxatívny; uvedenú skutočnosť preukazuje použitie výrazu „predovšetkým“, ktorý v článku 62 ods. 2 predchádza samotnému výpočtu.
- 11 Výklad, podľa ktorého je príkaz na začatie vyšetrovania jediným aktom, ktorým sa prerušuje plynutie premlčacej lehoty týkajúcej sa právomoci ukladať sankcie, vedie k nejednotnému uplatňovaniu príslušných vnútroštátnych predpisov a predpisov práva Únie. Pokiaľ by nezákonné konanie podľa článku 101 ZFEÚ vyšetrovala samotná Európska komisia, prerušenie premlčacej lehoty by sa riadilo článkom 25 nariadenia (ES) č. 1/2003, podľa ktorého sa premlčacia lehota preruší v dôsledku každého úkonu vykonaného s cieľom vyšetriť nezákonné konanie.
- 12 Protimonopolný úrad požiadal z tohto dôvodu Najvyšší súd, aby predložil Súdny dvor prejudiciálnu otázku, ktorá je podľa názoru úradu prípustná, keďže dosahovanie cieľov Zmluvy vyžaduje, aby sa ustanovenia práva Únie uplatňovali účinne a s rovnakými účinkami na celom území Únie.
- 13 Výklad vnútroštátnych ustanovení o premlčaní práva ukladať sankcie v oblasti hospodárskej súťaže, ktorý poskytol Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti) bráni podľa názoru Protimonopolného úradu potrebnému účinku ustanovení Zmluvy o hospodárskej súťaži.
- 14 Návrh na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor je podľa uvedeného úradu okrem toho potrebný, keďže po vydaní rozhodnutia č. 13 zo 14. apríla 2015 sa Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti) zaoberal desiatimi vecami, pričom v piatich z nich konštatoval premlčanie práva ukladať sankcie a v ostatných piatich potvrdil napadnuté rozhodnutie.
- 15 Spoločnosť Whiteland Import Export SRL zastáva názor, že článok 25 nariadenia (ES) č. 1/2003 sa uplatňuje iba v prípade sankcií, ktoré na základe článkov 101 a 102 ZFEÚ ukladá Komisia a nie v prípade sankcií uložených vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže. Z tohto dôvodu treba návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný na Súdny dvor odmietnuť, keďže sa týka výkladu ustanovení vnútroštátneho práva a nie práva Únie. Okrem toho v prípade

uvedených vnútroštátnych ustanovení nejde podľa odporkyne o hmotnoprávne predpisy, ktorých sa do určitej miery môže týkať harmonizácia na úrovni Únie, ale o procesné pravidlá, ktoré patria výlučne do pôsobnosti vnútroštátneho práva.

- 16 Skutočnosť, že v nariadení (ES) č. 1/2003 sa neupravujú sankcie, ktoré by vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže ukladali na základe uplatnenia článku 101 ZFEÚ, je podľa odporkyne práve prejavom zásady procesnej autonómie členských štátov.
- 17 Pokiaľ ide o sankcie, v súčasnosti nie je podľa názoru odporkyne potrebné zosúladiť ustanovenia vnútroštátneho práva s predpismi práva Únie, keďže vnútroštátne orgány hospodárskej súťaže postupujú výlučne na základe pravidiel existujúcich v rámci vnútroštátneho právneho poriadku.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 18 Vnútroštátny súd poukazuje na skutočnosť, že po prejednaní odvolania vyhlási právoplatné rozhodnutie, ktoré nemožno napadnúť opravným prostriedkom podľa vnútroštátneho práva.
- 19 Vnútroštátny súd zastáva názor, že v rámci preskúmania odvolania bude potrebné s konečnou platnosťou rozhodnúť, či sa v prejednáwanej veci uplatňujú články 61 a 62 zákona č. 21/1996 o hospodárskej súťaži v zmysle, ktorý si osvojil súd prvej inštancie, t. j. že každý úkon Protimonopolného úradu realizovaný na účely predbežného preskúmania alebo začatia vyšetrovania vo veci konkrétneho porušenia zákona vedie k prerušeniu plynutia premlčacích lehôt uvedených v článku 61, alebo či sa tieto články majú uplatňovať aj s ohľadom na výklad článku 4 ods. 3 ZEÚ a článku 101 ods. 1 ZFEÚ a v súlade s článkom 25 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1/2003, podľa ktorého premlčaciu lehotu preruší každý úkon vykonaný s cieľom vyšetriť alebo prejednať porušenie pravidiel hospodárskej súťaže.
- 20 Nariadenie (ES) č. 1/2003 výslovne neupravuje premlčacie lehoty týkajúce sa ukladania sankcií vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže členských štátov v rámci nimi vykonávaného vyšetrovania ani prerušenie takýchto lehôt; iba pokiaľ ide o prerušenie premlčacích lehôt týkajúcich sa právomocí Komisie sa v článku 25 ods. 3 stanovuje, že plynutie premlčacej lehoty preruší každý úkon vykonaný s cieľom vyšetriť alebo prejednať porušenie pravidiel hospodárskej súťaže.
- 21 Za týchto okolností zastáva vnútroštátny súd názor, že na jednej strane je možné konštatovať, že na základe zásady procesnej autonómie môžu členské štáty voľne upraviť aspekty týkajúce sa premlčacích lehôt v súvislosti s ukladaním sankcií vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže.
- 22 Na druhej strane, po tom, čo vnútroštátny súd odkázal postupne na článok 4 ods. 3 ZEÚ, odôvodnenia 1, 8 a 11 nariadenia č. 1/2003, body 20 až 22 rozsudku Súdneho dvora z 11. júna 2009, X, C-429/07, článok 35 ods. 1 nariadenia

- č. 1/2003 a body 19 až 24 rozsudku Súdneho dvora zo 14. júna 2011, Pfleiderer, C-360/09, dospel k záveru, že procesné podmienky stanovené členskými štátmi nemôžu ohroziť cieľ nariadenia č. 1/2003 spočívajúci v zabezpečení účinného uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ orgánmi hospodárskej súťaže, s tým, že mechanizmy spolupráce medzi Komisiou, vnútroštátnymi orgánmi hospodárskej súťaže a vnútroštátnymi súdmi patria do pôsobnosti všeobecnej zásady lojálnej spolupráce.
- 23 Najvyšší súd poznamenáva, že sporné články 61 a 62 (pôvodné články 58 a 59) sa do zákona č. 21/1996 zaviedli prostredníctvom Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 121/2003 (mimoriadne nariadenie vlády č. 121/2003) s cieľom implementovať *acquis* Spoločenstva v oblasti hospodárskej súťaže a na účely predbežného uzatvorenia prístupových rokovaní o kapitole týkajúcej sa politiky hospodárskej súťaže. Pokiaľ však ide o prerušenie premlčacej lehoty, v uvedených článkoch sa stanovilo, že k predmetnému prerušeniu dochádza v dôsledku každého úkonu Protimonopolného úradu realizovaného na účely predbežného preskúmania alebo začatia vyšetrovania, a to napriek tomu, že ustanovenia práva Únie odkazujú na každý úkon Komisie alebo orgánu hospodárskej súťaže členského štátu vykonaný s cieľom vyšetriť alebo prejednať porušenie pravidiel hospodárskej súťaže.
- 24 V tejto súvislosti Najvyšší súd konštatuje, že po prijatí napadnutého rozhodnutia sa sporné články 61 a 62 zmenili a doplnili prostredníctvom Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 31/2015 (mimoriadne nariadenia vlády č. 31/2015), pričom v súčasnosti sa v článku 62, z ktorého sa medzitým stal článok 64 predmetného zákona, stanovuje, že „každý úkon Protimonopolného úradu realizovaný na účely predbežného preskúmania alebo vyšetrovania konkrétneho porušenia zákona vedie k prerušeniu plynutia premlčacích lehôt“. V dôvodovej správe k uvedenému mimoriadnemu nariadeniu vlády sa uviedlo, že zmeny boli nevyhnutné vzhľadom na „nalievajú potrebu stanoviť vnútroštátny právny rámec, ktorým by sa zabezpečilo úplné plnenie povinností Protimonopolného úradu voči Európskej komisii a vnútroštátnym orgánom hospodárskej súťaže v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1/2003“, kým v súvislosti so zmenami a doplneniami článkov 61 a 62 sa konštatovalo, že „ich úlohou je predísť nejasnostiam týkajúcim sa premlčania práva konať a práva Protimonopolného úradu ukladať sankcie“.
- 25 Otázka výkladu ustanovení vnútroštátneho práva týkajúcich sa prerušenia premlčacej lehoty v súlade s ustanoveniami nariadenia (ES) č. 1/2003 súvisiacimi s právomocami Komisie vyvstáva tým skôr, že podľa článku 11 ods. 6 nariadenia (ES) č. 1/2003 platí, že ak Komisia začne konanie týkajúce sa prijatia rozhodnutia, zbavuje tým orgány hospodárskej súťaže členských štátov ich práva na uplatňovanie článkov 101 a 102 Zmluvy, a to aj vtedy, ak orgány hospodárskej súťaže členských štátov už v prípade konajú, pričom v zmysle článku 25 ods. 3 tohto nariadenia každý úkon Komisie alebo orgánu hospodárskej súťaže členského štátu vykonaný s cieľom vyšetriť alebo prejednať porušenie pravidiel hospodárskej súťaže preruší premlčaciu lehotu týkajúcu sa ukladania pokút alebo pravidelných penále.

- 26 Reštriktívny výklad, z ktorého vychádzal súd prvej inštancie, by mohol viesť k nejednotnému uplatňovaniu ustanovení v oblasti hospodárskej súťaže v závislosti od toho, či vyšetrowanie začala Komisia alebo vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže.
- 27 S odkazom na nejednotnú prax súdov prvej inštancie v uvedenej oblasti a s konštatovaním, že sú splnené podmienky podľa článku 267 ZFEÚ a judikatúry Súdneho dvora vo veci požiadaviek na predloženie návrhu na začatie prejudiciálneho konania najvyšší súd poznamenáva, že v prejednávanej veci je potrebné položiť otázku, či vnútroštátny súd môže vykladať dotknuté vnútroštátne ustanovenie doslovne, alebo či je v prípade, keď vnútroštátny orgán hospodárskej súťaže ukladá sankciu podľa článku 101 ZFEÚ, povinný priznať na základe článku 4 ods. 3 ZEÚ vnútroštátnemu zákonu širší význam, než vyplýva z pojmov použitých zákonodarcom, t. j. prikloniť sa k výkladu, ktorý by bol v súlade s článkom 25 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1/2003.